

Pedres i memòria.

Aprenem història local a través dels edificis

Docent: Carles Sàiz i Xiqués

Curs 2025-26: UNED Sènior Canet

PROGRAMA DEL CURS

1. PRESENTACIÓ
2. OBJECTIUS
3. PROGRAMA
4. METODOLOGIA
5. BIBLIOGRAFIA

Presentació

Els edificis sempre han estat espais vius i canviants que van evolucionant amb el pas dels anys. La resistència de les construccions determina que les seves **pedres** vagin adquirint, d'una banda, un valor arquitectònic i de l'altra, que es transformin en espais simbòlics que acabaran formant part de l'imaginari col·lectiu, és a dir, la **memòria**.

L'excel·lència del patrimoni de Canet de Mar, amb edificis amb una cronologia que va des del segle XI fins a l'actualitat, ens ajudaran a conèixer la història del municipi ja que són el testimoni més proper del passat.

A través dels primers edificis, avui encara existents, s'explicarà el context del Canet Medieval. També es comentarà la formació dels primers carrers del poble amb el Canet del segle XVI, XVII i

XVIII i s'entrarà a l'etapa contemporània amb el creixement demogràfic i les grans construccions del segle XIX i XX que van portar els serveis públics i, per tant, la modernitat al poble.

El curs "Pedres i memòria; coneix la història de Canet de Mar a través dels seus edificis" es marca com a objectiu oferir als seus alumnes els coneixements necessaris per aprendre a estimar el patrimoni de Canet de Mar i la seva història i despertar el sentiment de pertinença al territori.

Objectius

- Aprofundir en el coneixement històric i patrimonial de Canet de Mar
- Posar en valor els elements més identitaris de Canet de Mar
- Generar consciència de poble i contribuir a conèixer, preservar, conservar i difondre el patrimoni arquitectònic.
- Crear debats sobre l'estat del nostre patrimoni

Programa

SESSIÓ 1: (2 hores)

Introducció a l'assignatura.

Les vil·les romanes

La Casa Forta de Canet. S. XI

Sant Pere de Romeguera. S. XI

SESSIÓ 2: (2 hores)

Els primers masos de la vall. S. XIII-XV

L'antiga parròquia de Sant Pere i Sant Pau. S. XV

L'antiga Torre de can Macià. S. XVI

SESSIÓ 3: (2 hores)

L'església de Sant Pere, Sant Pau i Sant Benet. Segle XVI

L'antic hospital dels Pobres de Canet. Segle XVIII

El Molí de la Timba. Segle XVIII

SESSIÓ 4: (2 hores)

Les cases de fragata:

Can Dalmau. Segle XVIII

Can Roura Roldós. 1770

Can Llauger. 1777

SESSIÓ 5: (2 hores)

Sortida al cementiri de Canet. 1830

SESSIÓ 6: (2 hores)

El Santuari de la Misericòrdia. 1858

Casa Josep Busquets. 1872?

Casa Joan Busquets. 1886

Casa Medir. 1886?

El Casino Canetense. 1881

SESSIÓ 7: (2 hores)

Ruta pel patrimoni indià de Canet de Mar

SESSIÓ 8: (2 hores)

El Centre Parroquial. 1885

L'antic col·legi Pensionat de la Misericòrdia. 1881

L'antic Ateneu de Canet. 1885

La Casa Roura. 1892

La Creu de Pedracastell. 1902

SESSIÓ 9: (2 hores)

Fàbrica Carbonell 1899

Fàbrica Jover 1900

Fàbrica Floris Busquets 1915

SESSIÓ 10: (2 hores)

Ruta pel patrimoni industrial de Canet de Mar

SESSIÓ 11: (2 hores)

L'Ajuntament de Canet. 1906

Les antigues Escoles de la Vila. 1906

El Col·legi Yglesias. 1911

L'escorxador de Canet. 1908

Villa Amèlia. 1880?/1900

Ca l'Alsina Roig. 1909

Villa Flora. 1910/1925

SESSIÓ 12: (2 hores)

Casa Flo. 1912

Can Puxan. 1914

Villa Soledad. 1916/1924

L'antic Hotel del Santuari

L'antiga Biblioteca. 1919

Casa Floris. 1918

Casa Domènech. 1919

SESSIÓ 13: (2 hores)

Casa Serra Pujades. 1918

Casa Ybern. 1919

Antiga Cooperativa La Canetense. 1925

Casa Renau. 1929

SESSIÓ 14: (2 hores)

Escola de Teixits. 1933

La Plaça Mercat. 1934

Els refugis antiaeris. 1937

SESSIÓ 15: (2 hores)

Les Cases Barates. 1953

Casa Rovira. 1967

Els pisos Roses. 1969

La Rodalera, 1970

Els Pisos Negres. 1971

Metodologia

El curs estarà dividit en 15 sessions de dues hores, de les quals algunes es combinaran amb sortides per Canet de Mar.

Durant les classes s'utilitzaran els recursos que ens ofereixen les noves tecnologies de geolocalització dels edificis. A través de google maps i l'street view podrem acostar-nos virtualment a les obres per comentar-les i analitzar-les i posar, d'aquesta manera, el coneixement en comú.

Al final de curs es lliurarà un dossier on es sintetitzen els continguts exposats.

Bibliografia

- AAVV: *Rafael Masó i Valentí. Arquitecte (1880-1935)*. Girona: Fundació La Caixa, 2006
- Alcalde, S; Carbonell, M; Martí, G; Pérez, R; Sàiz, C: *L'ermita de Sant Pere de Romeguera (segles X-XV). Els orígens de Canet de Mar*. Canet de Mar: Col·lecció Estudis de Patrimoni, 2013
- Alcalde Vilà, S. (2011). *El Santuari de N. S. de la Misericòrdia de Canet de Mar: història i arquitectura*. Treball de final de grau dirigit per Benet Meca. EPSEB-UPC
- Alcalde Vilà, S. (2011): "El projecte inicial del Santuari de la Misericòrdia de Francesc Daniel Molina. A: *El Sot de l'Aubó*, n. 36, p. 23-26
- Ballart Clos, J. (2006): "Els edificis industrials de Canet de Mar, A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 12 p. 15-21
- Carbonell Martínez, M. (2012) "Els vestigis de Sant Pere de Romeguera i el seu entorn." A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 46 , p. 16-19.
- CARBONELL MARTÍNEZ, Maite: "El desenvolupament dels treballs arqueològics a Sant Pere de Romeguera." A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 48, p. 11-16
- COMERMA, Josep: *Novena, història i Cançoner de la Mare de Déu de la Misericòrdia*. Barcelona: Gràfiques Gelabert, 1945
- FERRER i PADRÓ, Xavier: *Eduard Ferrés i Puig: arquitecte*. Vilassar de Mar: Ajuntament de Vilassar, 1997
- MAS GIBERT, Xavier (1994): "Destruccions paradigmàtiques: Les Torres de Moros de Canet. A: *Nova Plaça de la Llenya*, núm. 15, p. 11-13
- MAS GIBERT, Xavier (1997): "La construcció de la Plaça Mercat". A: *Nova Plaça de la Llenya*, núm. 39 p. 3-5
- MAS GIBERT, Xavier: *Guerra-revolució i contrarevolució a Canet de Mar. Les dimensions de la tragèdia*. Mataró: Caixa Laietana, 2002
- MATAMALA CASTANYER, Pere: *Hospital de pobres de Canet. Estudi del període 1757-1849*. Canet de Mar: Editorial Cannetum, 1986
- PERA ISERN, Joaquim (1982-1983): "Estudis d'unes restes romanes aparegudes al carrer de la Font de Canet de Mar". A: *Laietana: estudis d'arqueologia del Maresme*, núm. 2-3, p. 245-247
- SÀIZ I XIQUÉS, Carles (1994): "Destruccions paradigmàtiques: el patrimoni religiós durant la guerra civil. A: *Nova Plaça de la Llenya*, 18, p. 11-13

- Sàiz i Xiqués, C. (1997) *La Passejada... per la història de Canet*. Edicions Els 2 Pins.
- SÀIZ I XIKUÉS, Carles (1997): "La Mancomunitat i la política cultural i educativa a Canet", A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 18, p. 19
- SÀIZ I XIKUÉS, Carles (1999): "La Torre Macià, un enderroc polèmic i ple de ressentiments polítics". A: *Àmbit*, núm. 41, p. 18-19
- SÀIZ I XIKUÉS, Carles (1999): "Catalanisme i política cultural. Els orígens de la biblioteca de Canet". A: *Àmbit*, núm. 41, p. 37-39
- SÀIZ I XIKUÉS, Carles: *Guia Històrica de Canet de Mar*. Canet de Mar: Edicions Els 2 Pins, 2002
- SÀIZ I XIKUÉS, Carles (2004): "Els orígens de l'edifici de l'Odèon". A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 10, p. 10-17
- SÀIZ I XIKUÉS, Carles (2005): "Vestigis romans localitzats a l'actual terme de Canet i els seus voltants". A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 11, p. 6-11
- SÀIZ I XIKUÉS, Carles (2005): "Sant Pere i Sant Pau, la primera parròquia de Canet". A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 13, p. 4-10
- SÀIZ I XIKUÉS, Carles (2005): "Sant Pere i Sant Pau, la primer a parròquia de Canet". A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 22, p. 21-33
- SÀIZ I XIKUÉS, Carles (2006): "L'empremta modernista de Josep Puig i Cadafalch". A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 18, p. 38-45
- SÀIZ I XIKUÉS, Carles (2007): «El llegat arquitectònic de Lluís Domènech i Montaner a Canet de Mar.» A: *El Sot de l'Aubó, El*, núm. 21, p. 4-21.
- SÀIZ I XIKUÉS, Carles: *Lluís Domènech i Montaner (1848-1923). El llegat arquitectònic, polític i cultural a Canet de Mar*. Canet de Mar: Edicions Els 2 Pins, 2008.
- SÀIZ, Carles (Co): *Canet de Mar. Història i arquitectura*. Canet de Mar: Edicions Els 2 Pins, Centre d'Estudis Canetencs, Ajuntament de Canet de Mar, 2009.
- SÀIZ I XIKUÉS, Carles (2010): «Una obra pionera del modernisme català: L'Ateneu de Canet de Mar.» *Sot de l'Aubó, El*, núm. 33, p. 3-10.
- Sàiz i Xiqués, C. (2011): «L'arquitectura funerària de Lluís Domènech i Montaner. El llegat modernista dels cementiris de Canet de Mar, Comillas, Barcelona i Reus.» A: *Sot de l'Aubó, El*, núm. 38, p. 19-23.
- Sàiz i Xiqués, C. (2012): «La fàbrica Jover, Serra i Cía de Canet de Mar.» A: *Sot de l'Aubó, El*, núm. 42, p. 21-28.
- Sàiz i Xiqués, C. (2014): «El Castell de Sant Florentina. Lluís Domènech i Montaner i la Sàiz i Xiqués, C. (2014): "Sant Pere de Romeguera, un punt estratègic per a la interpretació de la història de Canet". A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 48, p. 3-10
- Sàiz i Xiqués, C. (2014): "Les estructures d'Estat de la Mancomunitat de Catalunya. Un projecte de modernització cultural i educativa a Canet de Mar." A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 49.

- Sàiz i Xiqués, C. (2015): «La Casa Roura de Canet de Mar i els tallers de producció artesanal del Castell dels Tres Dragons. El primer modernisme de Lluís Domènech i Montaner». A: *Domenechiana*, núm. 6, p. 9-53.
- SÀIZ I XIQUEÉS, Carles (2015): "Amor al trabajo. L'empresari Miquel Ybern i el seu llegat a Canet de Mar", A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 55, p. 12-21
- Serrano Seoane, Iolanda (2011): "El perill a la rereguarda: Mesures de defensa i refugis. A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 37, p. 15-18